

Eindproducten kennen steeds grotere meerwaarden

14 JUNI 2022

Het doel van Vlaco en haar leden is om de biologische kringloop kwaliteitsvol te sluiten. Daarnaast willen we stevast méér halen uit de kringlopen van organisch-biologisch afval. Diverse beleids- en geopolitieke ontwikkelingen dragen mee bij aan de toenemende waardering van de eindproducten van composteerders en vergisters. Zoals ook in verschillende recente Vlaco-workshops en -webinars aan bod kwam, nemen de intrinsieke en marktwaarden van biogas, biomethaan, digestaat en compost alleen maar toe sinds 2021.

Biogas en biomethaan

Daar waar in Vlaanderen de ondersteuning van de biogassector steeds verder wordt afgebouwd en er van biomethaan nog geen economisch speerpunt wordt gemaakt, ziet men in de [buurregio's](#) een uitgesproken ontwikkeling van het aanbod en de vraag naar biomethaan. Het is die buitenlandse vraag die soms ook vleugels geeft aan biomethaan-projecten van hier. Een voorbeeld hiervan is de verkoop sinds 2021 van biomethaan uit de provincie Antwerpen aan de transportbrandstofsector in Nederland, waar bijmengverplichtingen en de HBE-regeling de vraag naar groene transportbrandstoffen aanjagen. Door het biomethaan met 'groen gas certificaten' (PoS) van ISCC via Fluxys' hogedrukleiding te verhandelen was de Vlaamse biomethaan-producent in staat een meerprijs te bekomen van circa 50 euro/MWh bovenop de Zeebrugge Trading Price (ZTP) voor aardgas.

En ook die ZTP en andere referentieprijzen voor de verkoop van groene stroom uit bio-wkk's en biomethaan zijn – zoals genoegzaam bekend – sterk gestegen door verschillende geopolitieke evoluties waaronder het conflict in Oekraïne. Zo verdriedubbelden de aardgas- en stroomprijzen tot respectievelijk circa 100 euro/MWh en 160 euro/MWh in de eerste helft van 2022. Deze prijzen zullen naar alle waarschijnlijkheid wederom dalen, maar de futures-markt verwacht voor 2023 toch nog steeds ruim 80 euro/MWh voor aardgas en ook ná 2023 voorspelt men bodemprijzen rond 45 euro/MWh – ongeveer het dubbele van de gemiddelde prijzen in 2020-2021.

De buitenlandse transportsector is verre van de enige sector met toegenomen interesse in biomethaan. De Belgische transportbrandstof-sector, maar ook steden en ETS-bedrijven zijn kandidaten voor het groene gas indien de duurzaamheid en broeikasgasreducties gecertificeerd zijn (PoS). De verwachte implementatie van de Europese richtcijfers (RED II) in de

federale quota voor groene transportbrandstoffen en de stijgende ETS-koolstofprijs zorgen voor een hogere willingnes-to-pay van deze partijen. Zelfs indien een MWh biomethaan géén PoS heeft van één van de erkende voluntary schemes (ISCC, RedCert,..), maar 'slechts' beschikt over een garantie van oorsprong (PoO) van de VREG, betekent dit vandaag nog steeds een handelsmeerwaarde van 20 euro/MWh.

Het huidige Vlaamse beleid – meerbepaald de afbouw van groenestroom-certificaten en het Warmteplan – maar ook recentere Europese initiatieven zoals het Biomethane Action Plan ([REPowerEU](#)) duwen biogas weg van de klassieke focus op stroomopwekking en meer naar de levering van groene warmte en/of biomethaan. In de komende jaren verwacht men bij bestaande RWZI-installaties, co-vergisters en gft-composteerders alvast bijkomende (vergistings- en) opwerkingsinstallaties en injectie-eenheden van biomethaan in het aardgasnet. Om deze business cases van co-vergisters en van gft-voorvergisting met nacompostering robuuster te maken, blijft de optimalisatie van de afzetprijzen van de eindproducten digestaat en compost een cruciale factor.

Digestaat

Ook hier ziet Vlaco in het laatste jaar positieve evoluties. Tegen de achtergrond van strengere bemestingsnormen in Vlaanderen en omliggende regio's en ongeacht de vooralsnog beperkte opportuniteiten vanuit overige Europese beleidskaders (RENURE, nieuwe Verordening Meststoffen,..), worden gedroogd en dikke fractie digestaat zeer vlot geëxporteerd naar Frankrijk en Oost-Europa. De uitvoer van gedroogd digestaat – al dan niet gemengd in tailor-made pellets – reikt zelfs tot Afrika, Azië en Latijns-Amerika. Bovenal springen ook nieuwe Vlaamse meststofproducenten stilaan mee op de digestaat-kar. Zo zijn Vlaco en diverse leden benaderd door enkele organische meststofproducenten, ook reeds betrokken bij het [DIMA](#)-project, met specifieke vragen naar gedroogd digestaat met vooral een voldoende hoog drogestofgehalte en rijpheidsgraad.

De toenemende vraag naar organische bodemverbeteraars en meststoffen zoals digestaat – al dan niet voor de lokale markten – is mede te verklaren door twee trends: enerzijds willen landbouwers en tuinders de afnemende bodemorganische stofgehalten tegengaan. Zo kan men op Vlaamse landbouwbodems - onder voorwaarden - dikke fractie of gedroogd digestaat toepassen als type 1 meststof, als alternatief voor stalmest, die sinds 2021 duurder geworden is. Anderzijds spelen ook de toegenomen kunstmestprijzen een rol. Digestaat beschikt als

potentiële kunstmestvervanger over gehalten werkzame stikstof, fosfor, kalium en andere macro- en micronutriënten die op de minerale meststofmarkt sterk in prijs zijn gestegen sinds mid 2021 (een verdriedubbeling voor stikstof en een verdubbeling voor fosfor). Ook in termen van het effectieve organischestofgehalte – met als referentie de stro-prijs – kennen vaste digestaatfracties een toegenomen intrinsieke waarde. Vlaco zal in 2022 de hierdoor verhoogde ‘vervangingswaarden’ actualiseren op de analyseverslagen van elke bemonsterde digestaatfractie.

Vlaco blijft zich ook toeleggen op het wegnemen van onnodige afzetbelemmeringen inzake bijvoorbeeld de ontheffing van digestaat. Zo werken we met de bevoegde Federale Overheidsdienst toe naar het gebruik van gedroogd digestaat in organische meststoffen zónder additionele ontheffingen te moeten vragen. Steeds performantere drogers en persen maken gedroogd digestaat(-gebaseerde) meststofkorrels mogelijk die niet alleen drastisch minder stof, geur en risico op broei kennen, maar ook makkelijk toegediend kunnen worden via de klassieke kalk- of kunstmeststrooiers.

Bemoedigend is dat voor afzet naar Vlaamse landbouw een toenemende interesse blijkt vanuit loonwerkers. Zo lichtte een Vlaamse loonwerker op een Vlaco-workshop in 2022 toe dat met name in de precisielandbouw er een duidelijke toekomstpiste ligt voor gedroogd digestaat. Ditomwille van de nood aan organische stof en de beschikbaarheid van aangepaste landbouwmachines (breedstrooier) die tegelijkertijd ook andere meststoffen kunnen toedienen én bekalken. Ook de [pre-ecoregelingen](#) in het nieuwe GLB – waarvan [precision farming](#) de meest populaire steunmaatregel is – ondersteunen onrechtstreeks dit verhaal.

Tot slot, ook over het uit digestaatdroging ontstane [ammoniumsulfaat](#) – een ‘kunstmest’ – getuigen diverse leden van een sterke vraagtoename van binnen- en buitenlandse spelers. Een bijbemesting met ammoniumsulfaat via sleepslangen of een spaakwielbemester betekent zowel een zwavel- als stikstofgift die – door de gestegen minerale stikstofprijzen – nu beduidend positief gewaardeerd wordt, zeker indien de pH van het spuiwater voldoende hoog ligt. Nog hogere afzetprijzen blijken zelfs haalbaar indien men het chemisch spuiwater opwaardeert tot een kristallijne vorm.

Compost

Zoals bij digestaat geldt ook voor groen-, gft- en oba-compost dat de intrinsieke waarden (NPK en effectieve organische koolstof EOC) zijn toegenomen de afgelopen jaren. De huidige vervangingswaarden (mid 2022) zijn voor groen- en gft-compost, in monetaire termen uitgedrukt, respectievelijk 32 en 47 euro/ton. Vlaco zal deze nieuwe vervangingswaarden actualiseren op de analyseverslagen van de verschillende, bemonsterde composten in de loop van 2022.

Waarde van producten in 2022 (per ton)	
<i>o.b.v. de vervangingswaarden van nutriënten (NPK) en koolstof (C)</i>	
groencompost	gem. € 32
gft-compost	gem. € 47
dikke fractie digestaat	gem. € 51
gedroogd digestaat	gem. € 115
ammoniumsulfaat	tot € 130
ruw digestaat	gem. € 24

Over de jaren heen zien de composteerders de toenemende compostproductie (ruim 460.000 ton in 2020) afgezet over de sectoren groenvoorziening, landbouw, potgrondproductie, export en meststof-/teelaardeproducenten. Om maximaal in te spelen op de verschillende eisen van de verschillende afzetmarkten – en dus een maximale productprijs voor compost te realiseren – is productdifferentiatie cruciaal. Vlaco zet hier samen met haar leden op in- getuige de ontwikkeling van producten als moestuincompost, topgazoncompost en ook houtcomposten als element voor verbeterde potgronden. Door deelname aan projecten als [Soilcom](#) en [Cmartlife actie C12.2](#) worden deze mogelijkheden verder uitgediept. Specifiek voor afzet in potgronden wordt niet alleen voor groen- én gft-compost maar bijvoorbeeld ook voor vervezelde zeefoverloop een verdere boost verwacht wegens de toenemende tendens in de EU naar een uitfasering van veenontginning.

Even cruciaal voor de ondersteuning van de afzet van en de betalingsbereidheid voor compost is de voortgezette kwaliteitszorg an sich. Zuiverheid en veiligheid van compost worden hoog in het vaandel gedragen.. De toenemende bekendheid van compost als bodemverbeteraar in tijden van een toenemend aantal droogteperioden en de marketing-inspanningen van de compostsector zijn voorts bepalend om het succesverhaal van compost te begrijpen.

Menig composteerder ondervindt sinds 2021 dan ook een kantelpunt in de vraag- en aanboddynamieken (en dus ook prijszetting) van compost. Daar waar in een recent verleden issues van stockage, seizoensgebonden afname en afzetprijsschommelingen een vast gegeven waren, wordt gecertificeerde compost anno 2022 beschouwd als een volwaardig product door de verschillende afnemende partijen. Dit noopt composteerders steeds meer tot het maken van duidelijke afspraken met de klanten omtrent onder andere de spreiding en afnamehoeveelheden doorheen het jaar.

Last but not least, het klimaat-issue waaronder de no-debit rule (LULUCF) en de daaruit volgende beleids- en marktinspanningen inzake [carbon farming](#), zijn voor compost – méér nog dan bij digestaat – een steeds belangrijker stimulans van de vraag-/prijsondersteuning. Om een

langetermijnopslag van koolstof in de bodem door (onder meer) composttoediening te schragen, zijn ook in Vlaanderen sinds kort diverse pilootprojecten en carbon credit-marktplatforms (bv. [Claire](#)) actief die landbouwers financieel compenseren. Ook het toekomstige Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) voor Vlaanderen bevat met de eco-regeling 'Organische Koolstofgehalte Bodem in Bouwland' een ondersteuning van 130 euro/ha voor een composttoediening van minimaal 10 ton/ha. Vlaco verwacht dat dergelijke ontwikkelingen de vraag naar en, indirect, de prijs van compost in de landbouw positief zullen beïnvloeden. Het carbon farming-verhaal staat echter nog maar in zijn kinderschoenen. Vlaco volgt via ECN's task group Soil Organic Matter (TG SOM) en LIFE-project [CarbonCounts](#) de ontwikkelingen op Europees en Vlaams niveau op vermits de additionaliteit en exacte meerwaarde van composttoediening en de monitoring, reporting en verification (MRV)-protocols Europees nog worden gestroomlijnd.

Om de toenemende waardering van de eindproducten van onze leden te ondersteunen, zal Vlaco de 'vervangingswaarden' van compost- en digestaatproducten op basis van een transparante onderbouwing regelmatig updaten, het onderzoek en demo- en veldproeven ter ondersteuning van een ruimere bekendheid van kwaliteitsvolle nieuwe producten verder zetten, informatiecampagnes gericht naar diverse doelgroepen blijven opzetten en het beleid rond afzetmogelijkheden in binnen- en buitenland blijven opvolgen.

